

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07-03-234S

СИЛАБУС	ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ	
SYLLABUS	FUNDAMENTALS OF PSYCHOLOGY	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	OK 07	
Освітній рівень Level of Education	бакалаврський (перший) Bachelor`s (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	01	Освіта / Педагогіка Education / Pedagogy
Спеціальність Field of Study	014.03	Середня освіта (Історія) Secondary education (History)
Освітня програма Degree Programme	Середня освіта (Історія) Secondary education (History)	

м. Рівне – 2023

Силабус навчальної дисципліни «Основи психології» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» денної і заочної форм навчання [Електронне видання] / С.С. Якубовська. Рівне: НУВГП, 2024. 14 с.

ОПП на сайті університету:
<http://ep3.nuwm.edu.ua/view/subjects/>

Розробники силабусу: Якубовська Світлана Святославівна, кандидат педагогічних наук, магістр психології, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін

Силабус схвалений на засіданні кафедри суспільних дисциплін
Протокол № 7 від 29 грудня 2024 р.

Завідувач кафедри: Олексін Ю.П. д.п.н, професор.

Керівник (гарант) освітньої програми:

Прищепя Олена Петрівна, доктор історичних наук, професор, професор кафедри суспільних дисциплін НУВГП

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № 8 від 29 січня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ:
Ковшун Н. Е., д.е.н., професор.

Попередня версія силабусу - 07-03-108S

© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ» ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Середня освіта (Історія)
Спеціальність	014.03 – Середня освіта (Історія)
Рік навчання, семестр	1 1
Кількість кредитів	4
Лекції:	22 години, 2 годин
Практичні заняття:	20 годин, 10 годин
Самостійна робота	78 годин, 108 годин
Курсова робота:	ні
Форма навчання	Денна, заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)	
ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРІВ	
Лектор	Якубовська Світлана Святославівна, кандидат педагогічних наук, магістр психології, доцент,

	<p>доцент кафедри суспільних дисциплін.</p>

Вікіситет	https://cutt.ly/8f4tVes
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-7634-8164
Канали комунікації	<p>s.s.yakubovska@nuwm.edu.ua тел. 0677294617 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE</p>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Актуальність навчальної дисципліни полягає у тому, що «Основи психології» належить до дисциплін, що вивчають особливості функціонування і розвитку особистості, а також спрямовані на формування здатності майбутнього фахівця до самостійної професійної дії.

Метою вивчення навчальної дисципліни є пізнання закономірностей психічної діяльності та індивідуально-психологічних властивостей особистості; формування потреби в особистісному розвитку, вмінь виявляти психологічні особливості інших людей та будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі навчання, системи психологічних знань, які сприятимуть ефективності професійної педагогічної діяльності.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/mod/folder/view.php?id=46260>

Передумови вивчення* (місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)

Передумовою вивчення даною освітнього компонента є рівень ЗНО

Компетентності

Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо:

ЗК15. Знання про закони і різновиди мислення, способи пізнання та умови істинності знань і суджень.

ФК 2. Оволодіння основами психологічної науки, знання психологічних закономірностей для організації педагогічної діяльності, спілкування та проведення навчально-виховної роботи відповідно до положень нормативно-правової бази національної системи освіти.

ФК 6. Здатність інтегрувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук у професійну діяльність.

ФК 9. Здатність до використання у професійній діяльності основних педагогічних теорій та практик методики викладання навчальних предметів

історико-суспільної галузі в закладах загальної середньої освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, добору та реалізації форм, методів і засобів навчання; об'єктивного контролю й оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з цих навчальних предметів.

Програмні результати навчання (РН)*

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дану дисципліну є:

ПРН 4. Поєднувати та застосовувати вміння з педагогіки і психології у професійній діяльності.

ПРН 6. Створювати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

ПРН 7. Знати, розуміти та застосовувати в професійній діяльності законодавчі та галузеві нормативні документи, інтегрувати знання про державу і право у професійну діяльність, та вміти проектувати їх на історичні події, процеси та явища.

ПРН 15. Вміти вибирати відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі з історії.

Структура та зміст освітнього компонента

Модуль 1. Основи психології

Змістовий модуль 1. Психологія як наука. Структура психіки.

Тема 1. Предмет психології та її завдання. Методи психологічних досліджень

Психологія як наука про закономірності виникнення і функціонування психіки. Основні етапи становлення психології як науки. Основні напрями (наукові школи) сучасної психології. Місце психології в системі наук про людину. Методологічні принципи психології. Принципи детермінізму, єдності свідомості і діяльності, їх розвитку і втілення в методах психологічного дослідження. Психіка та її розвиток. Рівні вияву психіки: свідомий та Психіка та її розвиток. Рівні вияву психіки: свідомий та несвідомий*.

Основні методи психології: спостереження й експеримент. Допоміжні методи психології: опитування (анкетування, інтерв'ю), тести, вивчення продуктів діяльності. Умови одержання надійних результатів психологічного дослідження. Професіограма: аналіз особистісних і професійних якостей фахівця сфери педагогічної діяльності та історичних наук. (ПРН4, ПРН7, ПРН15).

Тема 2. Психологія пізнавальних процесів: сенсорно-перцептивний рівень пізнання.

Відчуття та сприймання. Поняття про відчуття. Фізіологічне підґрунтя відчуттів. Класифікація і різновиди відчуттів. Закономірності і основні властивості відчуттів. Відчуття і діяльність. Поняття про

сприймання. Властивості й закономірності сприймання. Спостереження і спостережливість. Роль пізнавальних процесів в професійній діяльності фахівця сфери педагогічної діяльності та історичних наук (ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН15).

Тема 3. Психологія пізнавальних процесів: пам'ять, мислення, уява

Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Класифікація видів мислення. Розумові дії та операції мислення. Види мислення. Процес розуміння та розв'язування завдань.

Поняття про пам'ять. Теорія пам'яті. Механізми пам'яті. Загальна характеристика процесів пам'яті. Види пам'яті. Уявлення пам'яті. Індивідуальні відмінності в пам'яті людини. Виховання пам'яті.

Поняття про уяву. Фізіологічні основи уяви. Функції уяви. Види і прийоми уяви. Розвиток уяви. Індивідуальні особливості уяви людини.

Поняття про увагу. Увага. Спостереження. Спостережливість*. Уважність як властивість особистості. Інтелектуальні можливості і професійна діяльність фахівця сфери педагогічної діяльності та історичних наук.

Мова і мовлення як засоби задоволення пізнавальних потреб людини* (ПРН4, ПРН6, ПРН15).

Тема 4. Емоційно-вольова сфера особистості.

Психічні стани особистості. Поняття про емоції та почуття. Фізіологічне підґрунтя емоцій і почуттів*. Теорії емоцій*. Види почуттів. Форми переживання почуттів. Основні емоційні стани. Роль і функції емоцій. Характерні особливості почуттів. Вищі почуття. Індивідуальні емоційні прояви*.

Поняття про волю. Фізіологічні механізми волі. Вольові дії. Структура вольового акту. Вольові якості особистості. Вольова активність людини. Виховання волі. Регулятивне значення емоцій і волі в самотворенні майбутнього фахівця сфери педагогічної діяльності та історичних наук (ПРН4, ПРН6, ПРН15).

Змістовий модуль 2. Особистість в діяльності і спілкуванні. Соціально-психологічна сфера особистості

Тема 5. Загальна психологічна характеристика особистості.

Поняття про особистість. Індивід, особистість, індивідуальність. Психологічні характеристики особистості: стійкість, цілісність, активність. Структура особистості. Спрямованість особистості. Потреби і мотиви. «Піраміда» потреб А. Маслоу. Форми спрямованості: потяги, установки, бажання, інтереси, схильності, ідеали, світогляд, переконання. Емоційний інтелект як складова успіху в професійній діяльності фахівця сфери педагогічної діяльності та історичних наук (ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН15).

Тема 6. Індивідуально-психологічні властивості особистості

Особливості поведінки особистості: темперамент і характер. Темперамент як характеристика динамічної сторони психіки. Прояв властивостей нервової системи в темпераменті. Тип темпераменту і їх характеристика. Темперамент і його вплив на успішність діяльності. Темперамент і характер. Структура характеру. Психологічні умови формування характеру.

Здібності як умова успішного здійснення діяльності. Природні передумови розвитку здібностей (задатки). Види здібностей. Рівні

розвитку здібностей. Обдарованість, талант, геніальність. Психологічні умови формування і розвитку професійних здібностей фахівця сфери педагогічної діяльності та історичних наук (ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН15).

Тема 7. Розвиток особистості

Психолого-педагогічні закономірності онтогенезу людини. Теорії розвитку особистості*. Рушійні сили розвитку особистості. Періодизація психічного розвитку та етапи життєвого шляху особистості. Структура самосвідомості. «Я-образ» як система уявлень особистості про себе. Самооцінка. Рівень домагань особистості. Можливості розвитку самосвідомості. Шляхи і методи гармонізації та удосконалення особистості. Професійна «Я-Концепція особистості» Соціально-психологічні закономірності професійного становлення особистості фахівця сфери педагогічної діяльності та історичних наук (ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН15).

Тема 8. Діяльність, поведінка особистості

Поняття про діяльність. Діяльність як цілеспрямована й усвідомлена активність особистості. Структура діяльності: цілі, мотиви, дії. Компоненти дії і їх функції. Основні види людської діяльності. Класифікація діяльності. Поняття про навички, вміння, звички. Індивідуальний стиль діяльності та професійна придатність фахівця сфери педагогічної діяльності та історичних наук. Творча діяльність*(ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН15).

Тема 9. Спілкування як феномен психології

Поняття про спілкування. Ділове спілкування*. Спілкування як умова формування особистості. Структура спілкування. Види спілкування. Функції спілкування. Спілкування як обмін інформацією: комунікативні бар'єри, правила подачі зворотного зв'язку, слухання та говоріння. Спілкування як взаємодія: інтерактивна сторона спілкування, взаємодія як організація діяльності, психологічний вплив. Спілкування як розуміння та сприйняття один одного, ефекти соціальної перцепції. Педагогічне спілкування. Засоби професійно-педагогічної комунікації. Правила успішного професійного спілкування фахівця сфери педагогічної діяльності та історичних наук (ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН15).

Тема 10. Соціально-психологічна сфера особистості

Соціалізація особистості. Загальна характеристика процесу соціалізації Соціальні групи, основні параметри, класифікація груп. Закономірності функціонування малих груп*. Міжособистісні стосунки. Привабливість і взаємовплив. Механізми взаємовпливу. Типи міжособистісних стосунків. Феномени ідентифікації, рефлексії та симпатії. Відносини, стосунки та ставлення. Вплив спільності на індивіда. (ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН15).

Тема 11. Організація безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану.

Психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками. Структура конфлікту. Функції та типологія конфліктів. Основні стилі поведінки при розв'язанні конфліктів. Особливості поведінки у конфліктній ситуації. Технології виходу з конфлікту. Основні тактики поведінки в конфліктних ситуаціях*. Поняття про булінг, способи запобігання та протидії булінгу. Професійна етика та корпоративна культура. Розвиток уміння налагоджувати комунікацію в

педагогічній діяльності. Оволодіння навичками міжособистісної взаємодії як складова позитивного мікроклімату в студентському та педагогічному колективі (ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН15).

*питання, які виносяться на самостійне вивчення

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Предмет психології та її завдання. Методи психологічних досліджень	2	1
2.	Психологія пізнавальних процесів: сенсорно-перцептивний рівень пізнання	2	
3.	Психологія пізнавальних процесів: пам'ять, мислення, уява	2	
4.	Емоційно-вольова сфера особистості. Психічні стани особистості	2	
5.	Загальна психологічна характеристика особистості	2	
6.	Індивідуально-психологічні властивості особистості	2	1
7.	Розвиток особистості	2	
8.	Діяльність, поведінка особистості	2	
9.	Спілкування як феномен психології	2	
10.	Соціально-психологічна сфера особистості	2	
11.	Організація безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану	2	
	Разом	22	2

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Методи психологічних досліджень	2	
2.	Закономірності і властивості відчуттів та сприймання	2	
3.	Уява як вища форма розумової діяльності	2	
4.	Форми переживання емоцій і почуттів. Виховання волі	2	2
5.	Індивідуально-психологічні властивості особистості	2	
6.	Роль емоційного інтелекту в розвитку особистості	2	2
7.	Саморозвиток особистості	2	
8.	Професійна придатність фахівця сфери педагогічної діяльності	2	2
9.	Засоби професійно-педагогічної комунікації	2	2
10.	Психологія міжособистісних стосунків у групі	2	2

	Разом	20	10
--	-------	----	----

Форми та методи навчання

Методи навчання: традиційні та інноваційні методи навчання (демонстрація, проблемно-пошуковий метод, навчальна дискусія / дебати, мозковий штурм).

Технології викладання: аналіз конкретних ситуацій (case study), імітаційні та неімітаційні, обговорення, мультимедійні презентації, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Для підготовки до семінарських занять рекомендовано застосовувати в навчальних цілях здобувачами пакет програмного забезпечення MSOffice або LibreOffice. В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання / результатів навчання

Контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться в усній, письмовій та в комп'ютерній формах і оцінюється в межах 100 балів (до 60 балів поточна складова оцінювання (практичні роботи) та до 40 балів за сумою двох модулів по модульній складовій оцінювання). Здобувач вищої освіти набирає бали за виконання певних навчальних завдань (виконання практичної, самостійної роботи, опитування за матеріалом, тощо) в межах тем навчальної дисципліни. Для отримання заліку з даної навчальної дисципліни, здобувачу вищої освіти потрібно набрати більше або рівне 60 балів, за сумою усіх видів навчальних завдань, відповідно до складових оцінювання.

	Вид заняття	Бали	Форма контролю
1. Поточна складова оцінювання			
0.1. Лекційні заняття			
Змістовий модуль 1.			
1.1.1.	Тема 1.Предмет психології та її завдання. Методи психологічних досліджень	-	Комп'ютерне тестування шляхом складання модульного контролю
1.1.2.	Тема 2. Психологія пізнавальних процесів: сенсорно-перцептивний рівень пізнання	-	
1.1.3.	Тема 3.Психологія пізнавальних процесів: пам'ять, мислення, уява	-	
1.1.4.	Тема 4.Емоційно-вольова сфера особистості. Психічні стани особистості	-	
Змістовий модуль 2.			Психологія пізнавальних процесів: сенсорно-перцептивний рівень пізнання
1.1.5.	Тема 5.Загальна психологічна	-	Комп'ютерне тестування шляхом складання модульного

	характеристика особистості		контролю	
1.1.6.	Тема 6.Індивідуально-психологічні властивості особистості	-		
1.1.7.	Тема 7.Розвиток особистості	-		
1.1.8.	Тема 8.Діяльність, поведінка особистості	-		
1.1.9.	Тема 9. Спілкування як феномен психології			
1.1.10.	Тема 10. Соціально-психологічна сфера особистості			
1.1.11.	Тема 11. Організація безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану			
Усього бали за лекційні заняття		-		
1.2. Семінарські заняття				
1.2.1.	Методи психологічних досліджень	6		Підготовка до виступів. Виконання досліджень.
1.2.2.	Закономірності і властивості відчуттів та сприймання	6		
1.2.3.	Уява як вища форма розумової діяльності	6		
1.2.4.	Форми переживання емоцій і почуттів. Виховання волі	6		
1.2.5.	Індивідуально-психологічні властивості особистості	6		
1.2.6.	Роль емоційного інтелекту в розвитку особистості	6		
1.2.7.	Саморозвиток особистості	6		
1.2.8.	Професійна придатність фахівця сфери педагогічної діяльності	6		
1.2.9.	Засоби професійно-педагогічної комунікації	6		
1.2.10.	Психологія міжособистісних стосунків у групі	6		
Усього бали за семінарські заняття		60		
Усього бали за поточною складовою оцінювання:		60		
2. Модульна складова оцінювання				
2.1.	Модульний контроль №1	20	Комп'ютерне тестування	
2.2.	Модульний контроль №2	20	Комп'ютерне тестування	

Усього бали за підсумковою складовою оцінювання:	40	
Разом бали за освітню компоненту:	100	

Оцінювання завдань поточного (модульного) контролю*

Рівень складності завдань	Кількість завдань в білеті	Оцінка завдань, балів	
		за одне	загальна
1	20	0,4	8
2	9	1	9
3	1	3	3
Разом	30	X	20

* наводиться для усіх модульних контролів

Перелік нормативних документів університету що регулюють порядок оцінювання та проведення контрольних заходів:

✓ Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) (Наказ № 358 від 06.07.2020р) <https://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>

✓ Порядок організації контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів Національного університету водного господарства та природокористування (НУВГП) у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) (зі змінами та доповненнями) (Наказ №168 від 04.04.2016р) <https://ep3.nuwm.edu.ua/21121/>;

✓ Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (Наказ № 310 від 26.05.2019) – <https://ep3.nuwm.edu.ua/15311/> – регламентує порядок проведення семестрового поточного (модульного) та підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра і магістра денної і заочної форми навчання в Національному університеті водного господарства та природокористування, описує зміст і процедуру державної атестації, поточного, підсумкового та семестрового контролів;

✓ Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол № 1 від 19.02.2020) <https://ep3.nuwm.edu.ua/21123/> – описує критерії оцінювання навчальних досягнень та порядок рейтингування здобувачів вищої освіти;

✓ Методичні вказівки щодо формування, наповнення та оформлення сторінок навчальних дисциплін в Навчальній платформі НУВГП (для професорсько-викладацького складу) (схвалено науково-методичною радою НУВГП Протокол № 1 від 27.02.2019 р) <http://ep3.nuwm.edu.ua/13934/> – описують порядок оформлення та створення тестів для семестрового поточного та підсумкового контролів, порядок завантаження науково-методичних джерел в курси;

✓ Інструкція для здобувачів вищої освіти щодо організації та проведення навчальних занять у дистанційній формі <https://ep3.nuwm.edu.ua/19215/>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Максименко С. Д. Загальна психологія: навчальний посібник. К. : «Центр навчальної літератури», 2021. 272 с. (Т.1-11)
2. Дуткевич Т. Загальна психологія. Теоретичний курс : навчальний посібник. К. : «Центр навчальної літератури», 2021. 388 с. (Т.1-11)
3. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : посібник. К. : Академвидав, 2012. 528 с. (Т.1-11)
4. Якубовська С. С. Психологія і педагогіка : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2012. 324 с. (Т.1-11)

Допоміжна література

1. Бенеш Г. Психологія:dtv-Atlas: Довідник: Пер. з нім. / Худож. Герман і Катаріна фон Заальфельд; Наук. ред. пер. В. О. Васютинський. К. : Знання-Прес, 2007. 510 с.: іл. (Т.1-11)
2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посібник. К. : ВЦ «Академія», 2006. 256 с. (Альма-матер). (Т.9-11)
3. Макарова Л. І., Гах Й. М. Основи психології і педагогіки : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 116 с. (Т.1-11)
4. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. 3-тє вид., випр. К. : Вища шк., 2004. 487 с. (Т.1-11)
5. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2005. 448 с. (Альма-матер). (Т.9-11)
6. Павелків Р. В. Загальна психологія. Підручник. К., 2004. 506 с. (Т.1-11)
7. Психологія : підручник / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін.; за ред. Ю. Л. Трофімова. 4-тє вид., стереотип. К. : Либідь, 2005. 558 с. (Т.1-11)
8. Савчин М. В. Педагогічна психологія : навч. посіб. К. : Академвидав, 2007. 424 с. (Альма-матер). (Т.6-11)
9. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 224 с. (Т.9-11)

Статті , монографії

1. Кочубей А., Оксентюк Н., Олексін Ю., Примачок Л., Сокаль В., Ставицький О., Шевчук Т., Шпак С., Якубовська С. Суспільні дисципліни як фактор формування цивілізаційної компетентності: сучасні освітні виклики і перспективи розвитку : монографія / За заг. ред. проф. Ю. Олексіна. Рівне : О. Зень, 2021. 148 с.
<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/22203>
2. Суспільні дисципліни як фактор формування цивілізаційної компетентності: сучасні освітні виклики і перспективи розвитку : монографія / За заг. ред. проф. Ю. Олексіна. Рівне. 2023. 249 с.
<https://ep3.nuwm.edu.ua/25164/>
3. Олексін Ю.П., Кочубей А.В., Якубовська С.С. Духовні цінності як психологічна підтримка студентів-учасників бойових дій в кризових умовах // Всеукраїнський науково-практичний журнал "Директор школи, ліцею, гімназії" – Спеціальний тематичний випуск "Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання". N2 Кн.2. Том III (26) К.: Гнозис, 2019-2021.- С.154-162

4. Кочубей А.В., Якубовська С.С. Професійна рефлексія в умовах супервізії як механізм самовдосконалення майбутнього фахівця// Всеукраїнський науково-практичний журнал "Директор школи, лицею, гімназії" – Спеціальний тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського простору". – N 4.- Кн.1. том I (83). К.: – Гнозис, 2019. С.191-199.

5. Олексін Ю.П., Кочубей А.В., Сокаль В.А., Шевчук Т.Є., Якубовська С.С., Глава Типи організаційної культури колективу. // Розвиток соціально-культурної сфери в сучасному суспільстві. Книга 2: Серія монографій / [авт.кол. : Гилев Г.А., Львович І.Я., Олексін Ю.П., Поплавська Т.М., Преображенський А.П. і ін.]. Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2020 - 143 с. : іл., табл. - (Серія «Розвиток соціально-культурної сфери в сучасному суспільстві», Книга 2). С. 111-118, 141-142. ISBN 978-617-7880-03-4. <https://www.sworld.com.ua/monoua5/rssso.pdf>

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. Олексі Новака, 75. URL: <http://lib.nuwm.edu.ua/>
2. Обласна наукова бібліотека – м. Рівне, майдан Короленка, 6. URL: <http://lib.rv.ua>
3. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://osvita.ua/>
4. Вища освіта / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/
5. Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>
6. Психологічний сайт http URL: <http://psy.piter.com/>
7. Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44)/ [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>.
8. Стандарт вищої освіти за спеціальністю <http://history.mdu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/08/Standart-014-bachelor.pdf>

Поєднання навчання та досліджень*

З метою систематизації знань, розвитку професійних та загальнолюдських компетенцій, здобуття практичних вмінь і навичок самопізнання, саморозкриття, аналізу власних якостей, потенційних можливостей, самоствавлення, управління здобувачі впродовж вивчення дисципліни проводять дослідження, результатом якого є створення програми професійного і особистісного саморозвитку.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

- Аналітичні навички;
- Взаємодія з людьми;
- Екологічна грамотність і здорове життя;
- Здатність до навчання;
- Здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- Знаходити вихід з складних ситуацій;
- Ініціативність;
- Комплексне рішення проблем;
- Оцінювати ризики та приймати рішення;
- Працелюбність;

- Уміння вчитися впродовж життя;
- Управлінські якості.

Дедлайни та перескладання

Здобувачі вищої освіти на протязі семестру зобов'язані здавати практичні на інші види навчальних завдань за які на протязі семестру отримують бали які накопичуються. На останній парі викладач виставляє за сумою балів залік тим здобувачам які відповідають вимогам відповідно до положення «Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями» (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол № 1 від 19.02.2020).

У випадку отримання не задовільної оцінки (менше 60б) за результатом екзамену, здобувач вправі здійснити складання або перескладання певних елементів освітньої компоненти до добору балів до результуючої оцінки, при цьому перескладання модульних контролів не здійснюється у відповідності до положення «Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями» (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол № 1 від 19.02.2020). У випадку отримання нерезультуючої оцінки за результатом сесії, здобувач вищої освіти керується порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП (протокол вченої ради НУВГП № 6 від 22.06.2016) <http://er3.nuwm.edu.ua/4273/> для розгляду процедури повторного вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін (проходження повторного курсу навчання).

Неформальна та інформальна освіта

Можливе визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, якщо вона відповідає вимогам, викладеним у Положенні про неформальну та інформальну освіту в Національному університеті водного господарства та природокористування <https://er3.nuwm.edu.ua/18660/> і має зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни та перевіряється в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися «Кодексу честі студентів» <https://er3.nuwm.edu.ua/4917/>.

Перевірку навчальних завдань неупереджено здійснює викладач.

Усі навчальні завдання повинні бути виконані власноручно здобувачем вищої освіти, у разі виявлення однакових робіт, здобувач освіти не отримує бали і повинен виконати завдання повторно.

Під час контрольних заходів здобувачу вищої освіти забороняється використовувати додаткові джерела інформації, окрім тих, що дозволив викладач. У разі виявлення недозволених додаткових джерел інформації бали за контрольний захід здобувач освіти не отримує.

Вимоги до відвідування

Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. У випадку пропуску занять здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати (виконати практичну роботу, вивчити матеріали лекцій, тощо). Пропуск з поважної причини вважається тими, що відбувся внаслідок хвороби (довідка з лікарні), якщо здобувач вищої освіти є учасником мобільності, якщо здобувач освіти знаходиться на індивідуальному плані і виконує усі вимоги відповідно до положення «Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми

навчання Національного університету водного господарства та природокористування» <https://ep3.nuwm.edu.ua/6226/> відвідування практичних робіт є обов'язковим.

Завдання для відпрацювання здобувач вищої освіти отримує безпосередньо у викладача, або надсилає запит на корпоративну пошту викладачу.

Усі матеріали відпрацювання здаються викладачеві особисто здобувачем вищої освіти в навчальну платформу Moodle.

Навчання здобувачів вищої освіти з особливими потребами регулюється: «Концепцією щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами (осіб з інвалідністю) у Національному університеті водного господарства та природокористування» <https://ep3.nuwm.edu.ua/15913/>.

Автор
Доцент

Світлана ЯКУБОВСЬКА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №288
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000807E2D0054327D00